

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ

Кафедра будівельних машин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з навчально-методичної роботи

/ Г.М. Тонкачєєв /
06 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Винахідницько-пошукова робота у науковій діяльності та міжнародне співробітництво
(назва навчальної дисципліни)

шифр	назва спеціальності, освітньої програми
133	Галузеве машинобудування

Розробник:

Рашківський В.П., к.т.н., доцент

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри будівельних машин
протокол № 21 від "01" червня 2020 року

Завідувач кафедри

(підпис)

(Пелевін Л.Є.)
(прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною радою КНУБА

Протокол № 7 від "04" червня 2020 року

Голова НМРУ

(підпис)

(Тонкачєєв Г.М.)
(прізвище та ініціали)

**Київський національний університет
будівництва і архітектури
Факультет автоматизації і інформаційних технологій
Кафедра будівельних машин**

Назва курсу	Винахідницько-пошукова робота у науковій діяльності та міжнародне співробітництво
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	13 «Механічна інженерія» 133 «Галузеве машинобудування»
Семестр	Третій
Нормативний/ вибірковий	Обов'язкова
Викладачі	Рашківський Володимир Павлович, канд. техн. наук, доцент
Профайли викладачів	http://www.knuba.edu.ua/?page_id=74205
Контактний тел.	Рашківський В.П.: (044) 241-55-52.
E-mail:	rashkivskyi.vp@knuba.edu.ua
Сторінка курсу	Освітній сайт КНУБА http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2668
Консультації	<i>Очні консультації</i> щочетверга, 15:20-16.40, ауд. 419а.

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ.

Актуалізуються основні етапи виконання винахідницько-пошукової роботи в науковій діяльності в нашій країні та за кордоном.

Курс «винахідницько-пошукова робота у науковій діяльності та міжнародне співробітництво» необхідний для формування у аспірантів знання стосовно ведення пошукової роботи, роботою над винаходами, осмислення необхідності дотримання авторського права та власне патентування. Знаючи закономірності ведення патентного пошуку, аспіранти в ході роботи зможуть моделювати і прогнозувати подальший розвиток обраного наукового напрямку.

Робоча програма дисципліни узгоджується з ОНП «Галузеве машинобудування», яка затверджена Вченою Радою КНУБА та діє у статусі Стандарту набуття освіти за спеціальністю 133 «Галузеве машинобудування» (рівень доктора філософії) на період до ухвалення у встановленому порядку відповідного Стандарту Міністерством освіти і науки України.

Робоча програма містить витяг з навчального плану, мету вивчення, компетентності, які має здобути аспірант, програмні результати навчання, дані щодо викладачів, зміст курсу, тематику практичних занять, вимоги до виконання індивідуального завдання, шкалу оцінювання знань, вмінь та навичок аспіранта, роз'яснення деяких аспектів організації навчального процесу, список навчально-методичного забезпечення, джерел та літератури для підготовки до практичних

занять та виконання індивідуального завдання. Абсолютну більшість позицій зі списку розміщено на Освітньому сайті КНУБА або ж за цією адресою містяться посилання на ці джерела та літературу в інтернеті. Також програма містить основні положення щодо політики академічної доброчесності та політики відвідуваності занять.

2. МЕТА ТА ЦІЛІ КУРСУ.

Мета дисципліни – вивчення та засвоєння ліцензування та патентування об'єктів інтелектуальної власності.

Завдання дисципліни полягає у викладенні здобувачам основ знань про систему винахідницької та патентно-ліцензійної роботи, яка є невід'ємною складовою діяльності науково-дослідних, проектно-конструкторських організацій та технологічних підприємств.

3. ФОРМАТ КУРСУ.

Змішаний – очний, водночас має супровід в системі освітнього сайту КНУБА.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

Компетентності	
Інтегральна Компетентність (ІК)	Здатність продукувати нові ідеї та розв'язувати складні комплексні проблеми галузевого машинобудування, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, застосовуючи методології науково-педагогічної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань при невизначеності умов проводячи власне дослідження з елементами наукової новизни і практичної цінності.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу, оцінки сучасних наукових досягнень та генерування нових інноваційних ідей при вирішенні дослідницьких і практичних завдань.</p> <p>ЗК04. Здатність ініціювати та проводити оригінальні наукові дослідження, ідентифікувати актуальні наукові проблеми, здійснювати пошук, обробку та критичний аналіз інформації з різних джерел, застосовуючи нестандартні підходи до вирішення складних і нетипових завдань.</p> <p>ЗК07. Здатність розробляти, обґрунтовувати та управляти актуальними науковими проектами інноваційного характеру, складати пропозиції щодо їх фінансування, реєстрації прав інтелектуальної власності, самостійно проводити наукові дослідження, взаємодіяти у колективі та виявляти лідерські здібності при виконанні наукових проектів.</p> <p>ЗК10. Здатність працювати в команді, генеруючи нові ідеї (креативність), виявляти, ставити та вирішувати проблеми, будучи критичним і самокритичним.</p>
Фахові компетентності (ФК)	ФК05. Здатність самостійно здобувати за допомогою інформаційних технологій і використовувати в практичній діяльності нові знання і вміння, в тому числі в нових галузях знань, безпосередньо не пов'язаних зі сферою діяльності,

	<p>розширювати і поглиблювати свій науковий світогляд.</p> <p>ФК06. Здатність усвідомити основні проблеми своєї предметної області при вирішенні яких виникає необхідність в складних задачах вибору, що вимагає використання кількісних і якісних методів оцінки та творчого удосконалення систем управління науково-технічними проектами на засадах наукового обґрунтування.</p> <p>ФК07. Здатність аналізувати, синтезувати і критично резюмувати інформацію, оформляти, представляти і доповідати результати виконаної роботи, розробляти методики, плани і програми проведення наукових досліджень і розробок, готувати завдання для виконавців, організувати проведення експериментів і випробувань.</p> <p>ФК10. Здатність зберігати та примножувати наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу проблеми, техніки і технологій в сфері Галузевого машинобудування для будівельної галузі.</p>
Програмні результати навчання	
Знання (ЗН)	ПР15. Володіння способами фіксації інформації або об'єктів інтелектуальної власності, захисту та управління результатами науково-дослідницької діяльності та(або) комерціалізації прав на об'єкти інтелектуальної власності.
Уміння (УН)	ПР19. Вміння вести збір, аналіз і систематизацію інформації по темі дослідження, готувати науково-технічні звіти, огляди публікацій з теми дослідження. ПР20. Вміння формувати наукову тематику за обраною спеціальністю, мету, об'єкт, предмет, завдання наукового дослідження, оформлювати цитати і список використаних джерел.
Комунікація (КОМ)	ПР08. Володіти сучасними інформаційними технологіями для розробки, організації та управління науковими проектами та/або науковими дослідженнями, презентації їх результатів у професійному середовищі через сучасні форми наукової комунікації.
Автономія і відповідальність (АіВ)	ПР10. Здатність ефективно працювати самостійно або в групі, вміння отримувати бажаний результат в умовах обмеженого часу з акцентом на професійну сумлінність і з дотриманням етичних міркувань, уміння та навички проводити моніторинг робіт та вчасно вносити корективи в план робіт за проектом. ПР11. Здійснювати успішну інноваційну науково-технічну діяльність у соціально-орієнтованому суспільстві на основі міжособистісних взаємовідносин для максимального самовираження на основі терпимості, психологічної сумісності та етики поведінки. ПР13. Здатність формулювати власні авторські висновки, пропозиції та рекомендації на основі аналізу літературних джерел, патентних досліджень, повного циклу теоретичних і експериментальних досліджень, проведених за сучасними методиками. ПР21. Здатність приймати нестандартні рішення при вирішенні проблемних ситуацій в рамках професійної компетенції з готовністю нести відповідальність, комплексно розуміючи та застосовуючи предметні знання в галузі для аналізу проблем та пошуку шляхів їх вирішення.

5. ОБСЯГ КУРСУ.

Найменування показників	К-ТЬ
лекції	0 год.
практичні заняття	30 год.
самостійна робота	60 год.
загальний обсяг годин	90 год.
кількість кредитів ЄКТ	3
Форма підсумкового контролю	залік

6. ПРЕРЕКВІЗИТИ.

Пререквізитами є набір знань, вмінь та навичок, отриманих під час попередньо прослуханих курсів:

- ОК02 «Іноземна мова»;
- ОК03 «Академічна доброчесність та академічне письмо»;
- ОК04 «Організація наукової діяльності та інформаційні технології».

7. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ /ОБЛАДНАННЯ.

Вивчення курсу не потребує використання ЕОМ з підключенням до Internet для виконання пошукової роботи а також пакету Office 365 для формування звітності.

8. СХЕМА КУРСУ.

Дата/ кіль-ть	Тема, план	Форма заняття	Літе ратура	Зав-дання, год
Модуль 1. Патентний та літературний пошук при створенні винаходу.				
Змістовий модуль 1. Основні поняття та історія формування патентного права та ліцензування..				
Згідно з роз- кладом	Тема 1. Історія формування патентного права і ліцензування.	семінар (4 год.)	1-5	Питання; Есе по одно- му з питань
Згідно з роз- кладом	Тема 2. Правові засади патентного права і ліцензування.	семінар (4 год.)	1-5	Питання; Есе по одно- му з питань
Змістовий модуль 2. Характерні ознаки та умови патентоспроможності винаходів..				
Згідно з роз- кладом	Тема 3. Поняття та ознаки винаходів.	семінар (4 год.)	1-5	Питання; Есе по одно- му з питань
Згідно з роз- кладом	Тема 4. Міжнародна класифікація об'єктів винаходів та універсальна десяткова класифікація літературних джерел.	семінар (4 год.)	1-10	Питання; Есе по одно- му з питань
Згідно з роз-	Тема 5. Визначення патенто-	семінар (4 год.)	1-10	Питання;

кладом	спроможності винаходів.			Есе по одному з питань
Змістовий модуль 3. Правові основи патентування винаходу.				
Згідно з розкладом	Тема 6. Суб'єкти права на винаходи та корисні моделі.	семінар (4 год.)	1-5	Питання; Есе по одному з питань
Згідно з розкладом	Тема 7. Правова система подачі заявки на винахід.	семінар (4 год.)	1-5	Питання; Есе по одному з питань
Змістовий модуль 4. Винахідницька та пошукова робота під час створення винаходу.				
Згідно з розкладом	Тема 8. Методи винахідницької та пошукової роботи в науковій діяльності.	семінар (2 год.)	1-5	Питання; Есе по одному з питань
Змістовий модуль 5. Міжнародне співробітництво у сфері патентного права.				
Згідно з розкладом	Тема 9. Міжнародне співробітництво у сфері патентного права.	семінар (2 год.)	1-5	Питання; Есе по одному з питань

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА.

Базова

1. **Назаренко Іван Іванович, Кредісов Анатолій Іванович, Ракша Володимир Опанасович** Основи патентування і ліцензування: Навч. посібник для вищ. навч. закл./Міжгалуз. ін-т управління .-Київ:Знання України,2006 .-307с.
2. **Артемьев Е.И., Богуславский М.М., Вчерашний Р. П., и др.** Патентоведение: Учебник для вузов/Под ред. д-ра юрид. наук проф.В.А.Рясенцева .-Изд. 2-е перераб. и доп.-Москва:Машиностроение,1976 .-269с.-85к.
3. **Кичкин Илья Ильич, Скорняков Эдуард Петрович** Патентные исследования при курсовом и дипломном в высших учебных заведениях: Учеб. пособие для студентов вузов.-М.:Высш. школа,1979 .-112 с.-(ил.) .-Библиогр.: с.110-111 .
4. **Ткачук Н.В.** Основні положення винахідницької діяльності: Методичні вказівки до виконання курсової роботи: Для студ.-магістрів усіх спец. ден. форми навч./Київськ. нац. ун-т буд-ва і буд-ва .-К.,2008 .-44с.-Каф. водопост .-Вид181/3-07 .-4грн75к.
5. **Чус Александр Владимирович, Данченко Валентин Николаевич** Основы технического творчества: Учеб.пос.для студ.-К.-Донецк:Вища школа,1983 .-184 с.-180-181
6. <http://library.knuba.edu.ua/>
7. <http://org.knuba.edu.ua/>
8. <http://uipv.org/>
9. <http://fips.ru/>
10. <http://googlepatent.com/>

10. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій аспірантів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Аспірант, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату ФУПП документ, який засвідчує ці причини.

Аспірант, який пропустив лекційне заняття, повинен законспектувати зміст цього заняття та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку.

Аспірант, який пропустив практичне заняття, повинен законспектувати джерела, які були визначені викладачем як обов'язкові для конспектування, та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку, а також виконати есе, якщо його виконання було передбачене планом заняття.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі аспірантів у навчальному процесі, що підлягають **поточному контролю**: виступ на практичних заняттях; доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); есе (письмові роботи, оформлені відповідно до вимог). Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується аспірантами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх семінарських занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань аспіранта аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;

- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;

- ступінь сформованості уміння поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;

- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;

- досвід творчої діяльності: уміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;

- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, уміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються аспіранту за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Індивідуальне завдання підлягає захисту аспірантом на заняттях, які призначаються додатково.

Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Зокрема, аспіранти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг від 18 до 24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна також помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена у цій робочій програмі, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри будівельних машин.

Також як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь аспіранта у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез виступу (доповіді) на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за місяць до початку залікової сесії. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 2 тижні до початку сесії. Викладач має право вимагати від студента доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Результати поточного контролю заносяться до **журналу обліку роботи**. Позитивна оцінка поточної успішності аспірантів за відсутності пропущених та невідпрацьованих семінарських занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою до підсумкової форми контролю – заліку. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення залікової сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового

контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Участь в роботі впродовж семестру – 100.

Форма підсумкового контролю – залік.

Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- семінарські завдання 30% семестрової оцінки;
- індивідуальна робота 30 % семестрової оцінки;
- модульний: тестовий (заліковий) – 40 % семестрової оцінки.

Розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточне оцінювання та самостійна робота					Індив. завд.	Сума
M1	M2		M3			
ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3	ЗМ4	ЗМ5		
25	15	10	10	10	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
<u>0-34</u>	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Умови допуску до підсумкового контролю

Аспіранту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Аспірант, який не здав та/або не захистив індивідуальне завдання, не допускається до складання заліку.

Аспірант, який має менше 3 балів по двох змістових модулях, не допускається до складання іспиту. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Аспірант має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУ-БА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни.

Питання модульного та підсумкового контролю

1. Становлення системи правової охорони результатів інтелектуальної власності.
2. Становлення законодавства України про інтелектуальну власність.
3. Теорії права інтелектуальної власності.
4. Поняття інтелектуальної власності та права інтелектуальної власності.
5. Зміст права інтелектуальної власності.
6. Система органів управління в сфері охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності
7. Поняття авторського права та сфера його дії.
8. Виникнення та здійснення авторського права.
9. Об'єкти авторського права. Умови охороноздатності.
10. Реєстрація авторських прав.
11. Особисті немайнові та майнові права автора (авторів).
12. Обмеження авторських прав.
13. Вільне використання авторських прав.
14. Право слідування.
15. Строки охорони авторських прав.
16. Авторське право на аудіовізуальний твір.
17. Колективне управління авторськими правами і суміжними правами.
18. Охорона і захист авторських прав.
19. Поняття та сутність суміжних прав. Види суміжних прав.
20. Строки охорони суміжних прав.
21. Поняття права промислової власності (патентне право).
22. Об'єкти промислової власності і ознаки набуття охороноспроможності.
23. Поняття і ознаки винаходу.
24. Поняття і ознаки корисної моделі.
25. Поняття і ознаки промислового зразка.
26. Правова охорона службових та секретних об'єктів патентного права.
27. Охоронні документи в патентному праві.
28. Оформлення патентних прав.
29. Складання та подання заявки. Вимоги до неї. Зміст заявки. Порядок подання заявки.
30. Пріоритет заявки та його визначення. Розгляд заявки в патентному відомстві.
31. Формальна експертиза та її наслідки.
32. Порядок та підстави проведення експертизи по суті.
33. Формула винаходу та її правове значення.
34. Тимчасова правова охорона, її значення та зміст.
35. Поняття патенту. Строки дії патенту.
36. Публікації при патентуванні.
37. Дострокове припинення чинності прав на винахід, корисну модель, промисло-

вий зразок.

38. Відміна патенту. Визнання патенту недійсним. Припинення дії патенту.
39. Права та обов'язки патентоволодільців.
40. Обмеження майнових прав інтелектуальної власності на об'єкти промислової власності. Право першокористувача.
41. Примусове відчуження патентних прав.
42. Поняття та ознаки раціоналізаторської пропозиції. Права авторів на рацпропозицію.
43. Використання майнових прав у власній діяльності володільця.
44. Правове регулювання договорів на передачу прав промислової власності.
45. Види договорів про розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.
46. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності.
47. Ліцензійні угоди: поняття та ознаки.